

Alþingi
Erindi nr. P 143/1568
komudagur 8.4.2014

2. apríl 2014
[Tilvísanir]

Alþingi, nefndasvið,
utanríkismálanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um tillögu til þingsályktunar um að draga til baka umsókn Íslands um aðild að Evrópusambandinu og um eflingu samstarfs við Evrópusambandið og Evrópuríki, sbr. þingskjal 635 – 340. mál.

Við undirrituð, gerum ekki athugasemd við ofangreinda tillögu til þingsályktunar og hvetjum til þess að hún verði samþykkt.

Það eru margvísleg atriði sem mæla með samþykkt ofangreindrar tillögu til þingsályktunar. Þau atriði varða lýðræði, siðferði, fullveldismál, sjávarútvegs mál, landbúnaðarmál, lýðræðismál og efnahagsmál svo nokkuð sé nefnt.

Hjálagt fylgir umsögn undirritaðir þar sem stiklað er á stóru um nokkur lykilmál

Ásta Bjarnadóttir, Stakkhamri, 311 Borgarnes Ásta Bjarnadóttir 301139-2689
Bjarni Alexenderson, Stakkhamri, 311 Borgarnes Bjarni Alexenderson 201132-3049
Erna Bjarnadóttir, Kjarrmóum 1, 210 Garðabæ Erna Bjarnadóttir 260562-5849
Laufey Bjarnadóttir, Stakkhamri, 311 Borgarnes Laufey Bjarnadóttir 180270-4189
Pröstur Aðalbjarnarson, Stakkhamri, 311 Borgarnes Pröstur Aðalbjarnarson 270277-29

1. Ferill umsóknar á Alþingi og í meðferð samninganefnda á kjörtímabilinu 2009-2013

Alþingi samþykkti hinn 16. júlí 2009 með ályktun að fela þáverandi ríkisstjórn að leggja inn umsókn um aðild Íslands að Evrópusambandinu (ESB). Tillagan var samþykkt jafnvel þótt annar stjórnarflokkanna hefði þá yfirlýstu stefnu að halda Íslandi fyrir utan ESB og ýmsir þingmenn annars stjórnarflokksins, lýstu því yfir við atkvæðagreiðslu að þeir vildu halda Íslandi utan ESB. Aldrei hefur verið þingmeirihluti fyrir aðild Íslands að ESB á Íslandi.

2. Landbúnaðarmál

Við það að Ísland verður hluti af innri markaði ESB munu tollar af búvörum frá ESB falla niður. Við það mun verð til bænda á afurðum lækka verulega frá því sem nú er, með tilheyrandi tekjumissi fyrir bændur. Þetta hefur komið fram í skýrslum sem unnar hafa verið um áhrif ESB aðildar á íslenskan landbúnað. Með óheftum innflutningi á búvörum sem er krafa ESB yrði fæðuöryggi og matvælaöryggi hér á landi minna, atvinna og byggðir hér á landi yrðu í hættu. Hætt yrði við því að aukinn innflutningur á landbúnaðarvörum myndi aðeins að óverulegu leyti skila sér í lægra vöruverði fyrir neytendur. Engar rannsóknir eru til á þessu, þvert á móti má benda á að verðlækkun til bænda í Finnlandi á flestum afurðum um tugi prósentu skilaði 11% lækkun á matvælaverði. Stuðningur við landbúnað er að auki byggður upp með gerólíkum hætti í ESB en á Íslandi. Upplýsingar um finnskan og sænskan landbúnað sýna að norrænar jaðarþjóðir í ESB njóta ekki ávinnings af sameiginlegri landbúnaðarstefnu sambandsins til jafns við þjóðir sunnar í Evrópu.

Íslenskir búfjárfstofnar eru einstæðir í sinni röð og er þjóðin skuldbundin alþjóðlega til að varðveita þá. Fátt bendir til að með ESB aðildi verði hægt að tryggja sambærilega vernd gagnvart innflutningi á smitefnum, þekktum sem óþekktum, með banni við innflutningi á lifandi búfé.

3. Utanríkisviðskipti

Allir viðskiptasamningar við þriðju ríki falla niður og Ísland verða þar með aðili að samningum sem ESB hefur gert við önnur lönd. Dæmi: Viðskiptasamningar við Kína, Noreg, Hong Kong og fjölda annarra landa. Nefna má þar á meðal Høyvikur samninginn við Færeyjar. Þetta eru allt mikilvæg markaðssvæði m.a. fyrir landbúnaðarvörur.

4. Gjaldmiðlamál og efnahagsþróun

Hagfræðingar eru nú almennt sammála um að evrusvæðið uppfylli ekki skilyrði um að teljast hagkvæmt gjaldmiðilssvæði, sem þó átti að vera forsenda þess að sameiginlegur gjaldmiðill yrði tekinn upp á svæðinu. Svæðið uppfyllir til dæmis ekki skilyrði um færanlegt vinnuafli frá svæðum með litla atvinnu til svæða þar sem eftirspurnin eftir vinnuafli er meiri. Þess vegna er atvinnuleysi nálægt þrjátíu prósentum á Spáni og í Grikklandi en aðeins nálægt fimm prósentum í Þýskalandi og Austurríki.

Innra ójafnvægi í hagþróun evrusvæðisins endurspeglar auk þess hversu ófullburða gjaldmiðilsbandalagið er þar sem Þjóðverjum hefur tekist að halda framleiðslukostnaði hjá sér í lágmarki og þjóða þannig upp á ódýrari vörur en ríkin í suðri með þeim afleiðingum að mikill viðskiptaafgangur er hjá Þjóðverjum og eignasöfnun á meðan viðskiptahalli hefur verið talsverður hjá jaðarþjóðunum með tilheyrandi skuldasöfnun, atvinnuleysi, ójafnvægi í búskap hins opinbera og vaxandi fátækt stórra hópa. Evrusamstarfið er sú spennitreyja sem tefur verulega fyrir bata vandræðaríkjanna sem stundum voru kennd við ákveðið húsdýr (Piigs-states: Portúgal, Ítalía, Írland, Grikkland og Spánn).

5. Lýðræðismál

Í Evrópusambandinu er mikill lýðræðishalli og skortur á því sem kalla má lýðræðislegt lögmæti. Æ stærri hluti löggjafarvalds hefur verið færður frá þjóðþingum aðildarríkja til þings ESB. Mikil gjá hefur myndast á milli almennings í aðildarríkjum og þings ESB og stofnana þess. Þátttaka í kosningum til ESB-þingsins er lítil og að jafnaði talsvert minni en í kosningum í viðkomandi löndum, og þingmenn og fulltrúar í framkvæmdastjórn þurfa lítið að standa reikningsskil gerða sinna gagnvart kjósendum.

6. Niðurstaða

Svo virðist sem lítið hafi verið framhjá þeirri staðreynd hvernig aðildarferli að ESB hefur breyst undanfarin ár, við málsmeðferðina á alþingi 2009. Í Viðauka I við skýrslu Hagfræðistofnunar HÍ segir um þetta:

“Þær breytingar á aðildarferlinu sem urðu með umsókn Mið- og Austur-Evrópuríkjanna hafa sætt gagnrýni. Með þeim hafi Evrópusambandið fengið yfirhöndina í aðildarviðræðum sem sé þróun sem hófst með fyrstu stækkuninni. Ríkjunum sé ekki eingöngu gert að samþykkja löggjöf sambandsins á fyrstu stigum heldur einnig að laga sig að stefnu sambandsins og hrinda löggjöf þess í framkvæmd fyrir gerð aðildarsamnings og gildistöku hans.”

Af öllu því virtu sem fram hefur komið einkum eftir að skýrsla Hagfræðistofnunar HÍ kom fram fyrr í vetur, ljóst að mögulegt áframhald viðræðna við ESB kallar óhjákvæmilega á að fyrirliggjandi þingsályktun yrði breytt þar sem ljóst má nú vera að í slíkum viðræðum yrði að falla frá því að þeir meginhagsmunir sem að framan greinir séu óumsemjanlegir.

Við mælum því með samþykkt þingsályktunar um að draga til baka umsókn Íslands um aðild að Evrópusambandinu og um eflingu samstarfs við Evrópusambandið og Evrópuríki, sbr. þingskjal 635 – 340. mál.